

Hvor viktig er egentlig fiskeindustrien for kysten?

SjømatNorge, bransjegruppe industri, Oslo, 14/11 2023

Audun Iversen
Forsker, Nofima

Andre bidragsyttere fra Nofima: Thomas Nyrud, Roy Robertsen, Bjørn Inge Bendiksen og Silje Steinsbø

1

Nofima har studert næringsstruktur i snart 50 år

Rapport 27/2019 • Utgitt august 2019

Driftsundersøkelsen i fiskeindustrien Driftsårene 2016 og 2017

Thomas Nyrud & Bjørn Inge Bendiksen

RAPPORT
RINGVIRKN
AV SJØMAT

Ringvirkninger
fiskeri- og fiske
og Finnmark

Sjømatnæringsens
ringvirkninger

Verdiskaping og ringvirkninger fra norsk sjømatnæring for 2022

FISKEN OG FOLKET

Audun Iversen (red.), Øyvind Hermansen,
Edgar Herstad, John Røddi Frøken,
Petter Håkonsen, Bjørn Inge Bendiksen,
Thomas Nyrud, Kine Mari Kallfær,
Patrick Berg Sædahl og Bent Dreyer

Rapport 15/2023 • Utgitt juli 2023

Ringvirkningsanalyse av den landbaserte villfiskindustrien i Norge

En analyse med data for 2021

Verdiskaping og ringvirkninger
fra fiskeflåten i 2021

Foto: Audun Iversen og Roy Robertsen

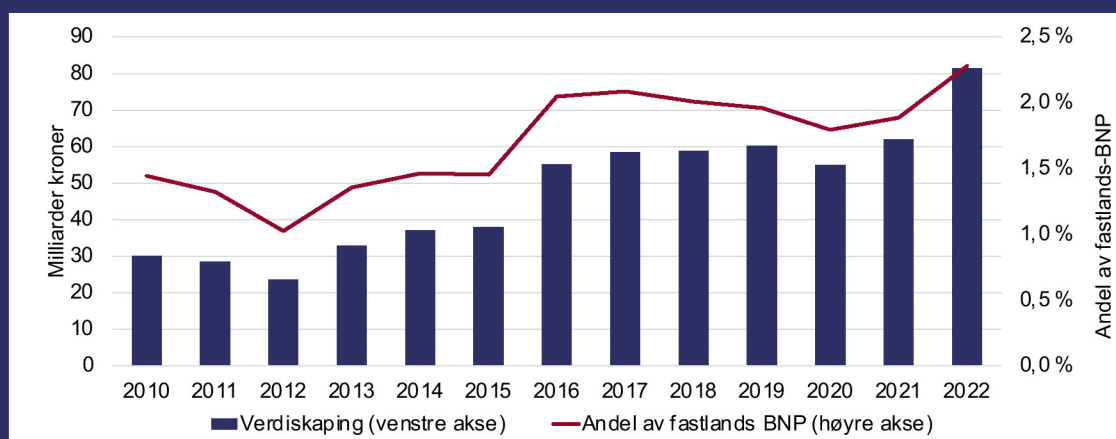
2

Kjernevirksomhet og ringvirkninger

3

Sjømatnæringen blir viktigere for Norge

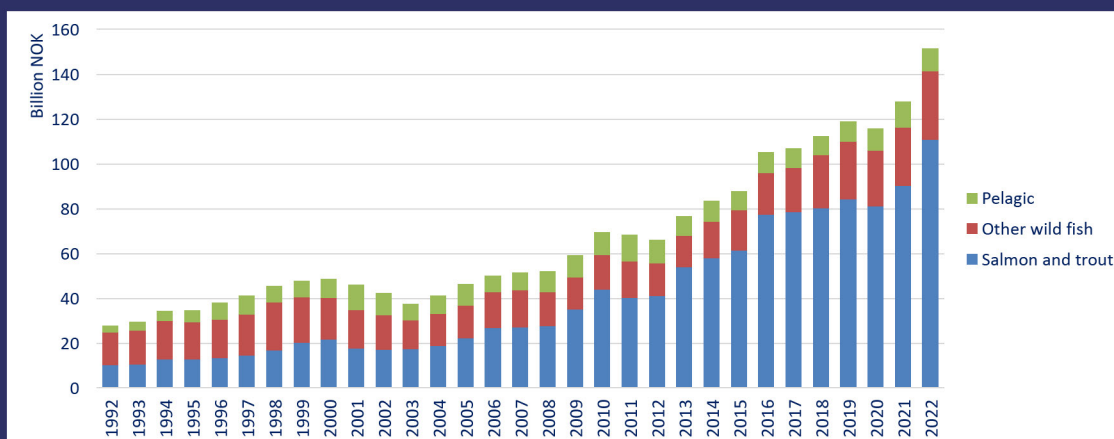

4

Verdiskaping i sjømatnæringen: andel av BNP har økt fra 1,5 til 2,3 %

4

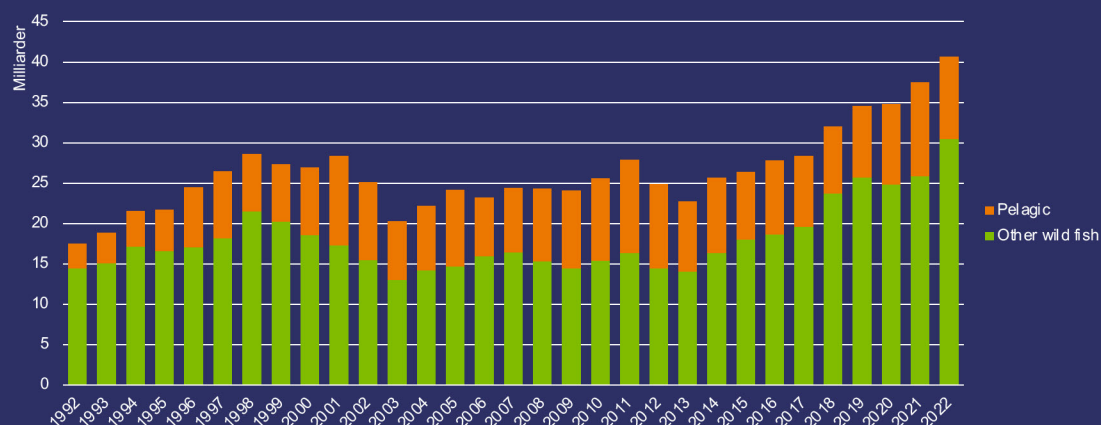
Eksportverdi (faste priser, 2022 som basis)

5 Fiskeri har økt på grunn av god prisutvikling, laks står likevel for det meste av økningen

5

Eksport av villfisk: verdien mer enn doblet på 30 år

6 Faste priser, 2022 som basis

6

Landinger av hvitfisk

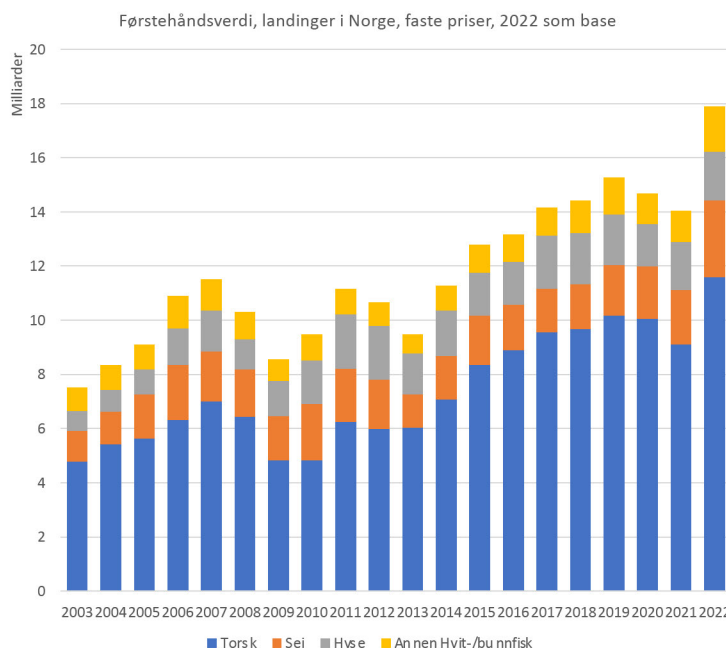
Mer enn doubling siden 2003, selv i faste priser

Stor økning fra 2021 til 2022

Valuta forklarer mye av den

Torsk er driver, men også andre arter øker

7

7

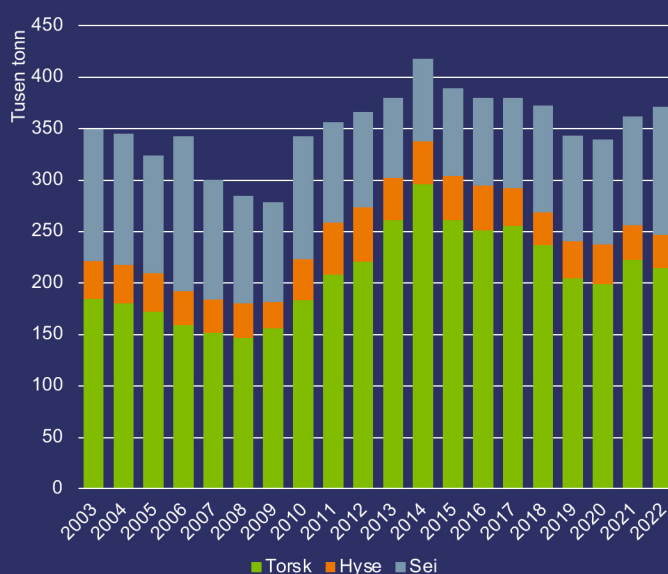
Landinger av fersk hvitfisk, mengde

Nofima

Mindre torsk

“Industrien lever av kvantum”

Mer sei har kompensert noe

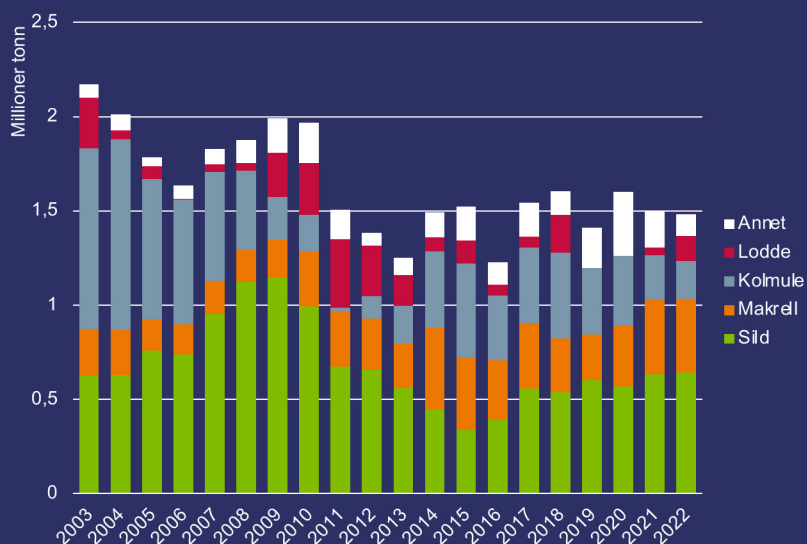

8

Pelagisk fisk landet i Norge (mengde)

- Økende kvantum av sild
- Makrell på høye nivåer
- Mindre industrifisk
- Nesten dobbelt så høy Verdi i 2022 som 2003
- Like høy verdi i 2011

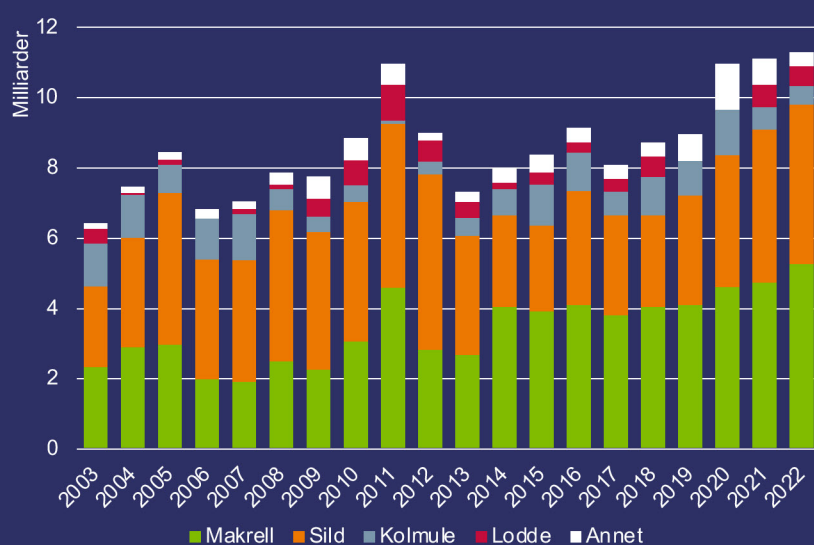
9

9

Verdi, pelagisk fisk landet i Norge (faste priser)

- God økning siste 10 år
- Like høy verdi i 2011

10

10

Sysseisseting i (hele) sjømatnæringen

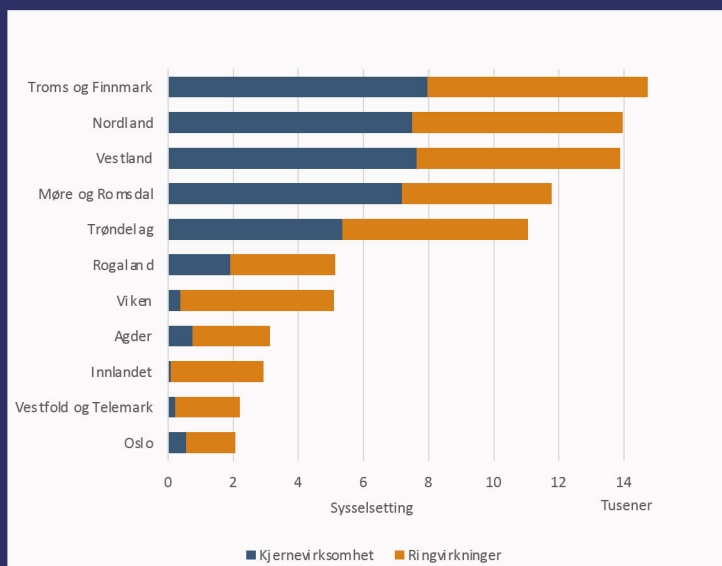
86.000 sysselsatte

Ringvirkninger omtrent like
store som kjernevirksomhet

Sysseisseting størst i de
nordnorske fylkene

90 % i de fem største fylkene

Ringvirkninger i hele landet

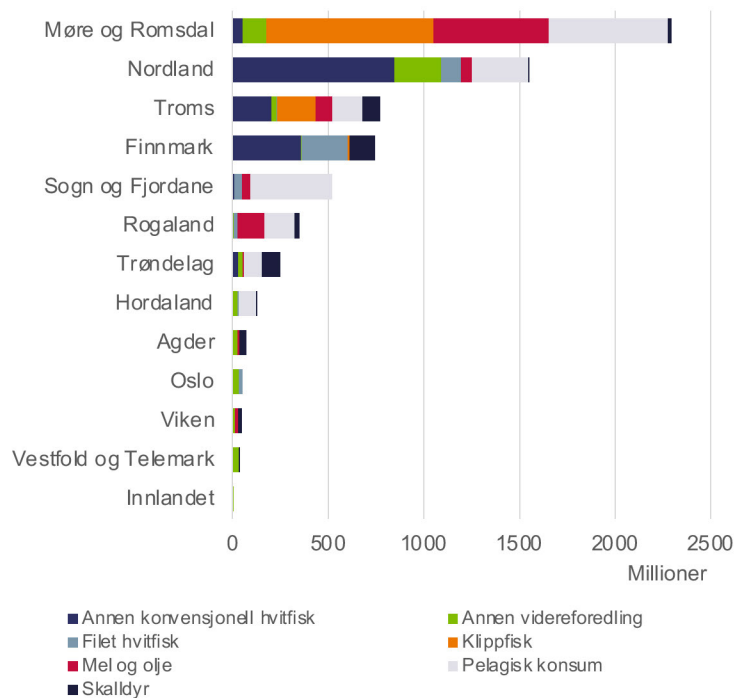

11

Verdiskaping (uten ringvirkninger)

Verdiskaping i
villfiskindustrien på
6,8 milliarder

2,3 av dem i Møre og
Romsdal

12

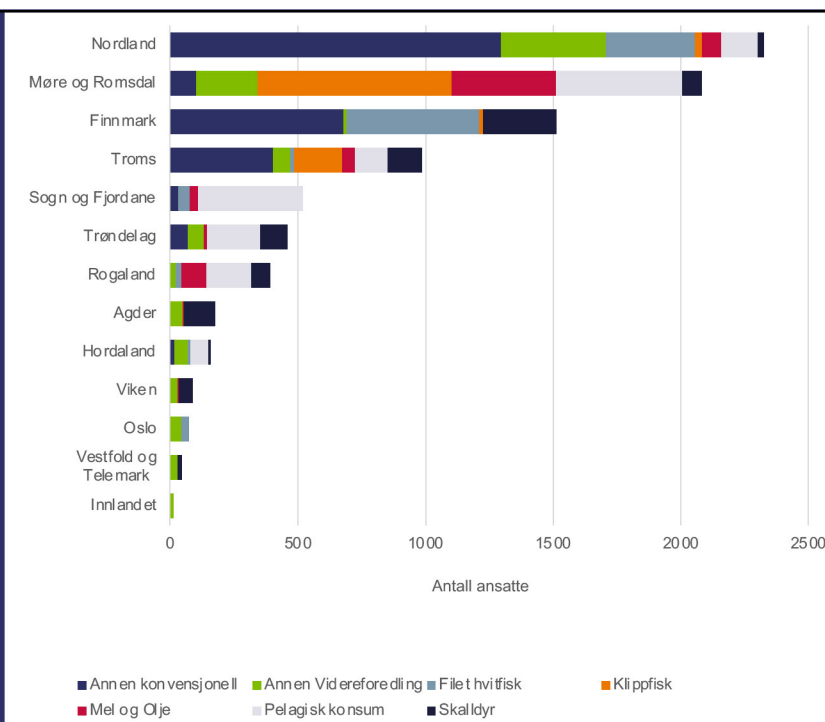
12

Syssselsetting

Samlet sysselsetting i villfiskindustrien på rundt 8800 personer

Nordland størst

13

13

Syssselsetting i fiskeindustrien (inklusive ringvirkninger)

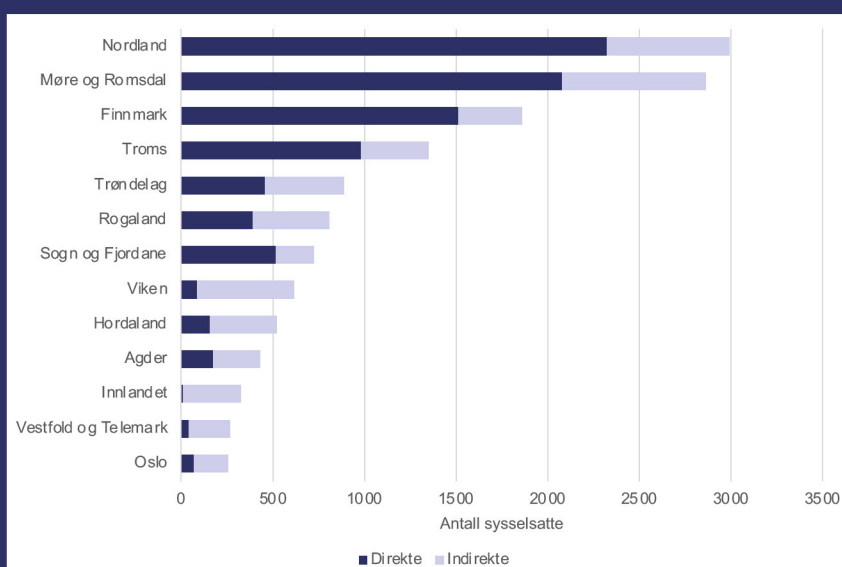

Ringvirkningene i størst grad hvor industrien er

For seks fylker er ringvirkningene større enn kjernevirksomheten

Men også mye i byene

14

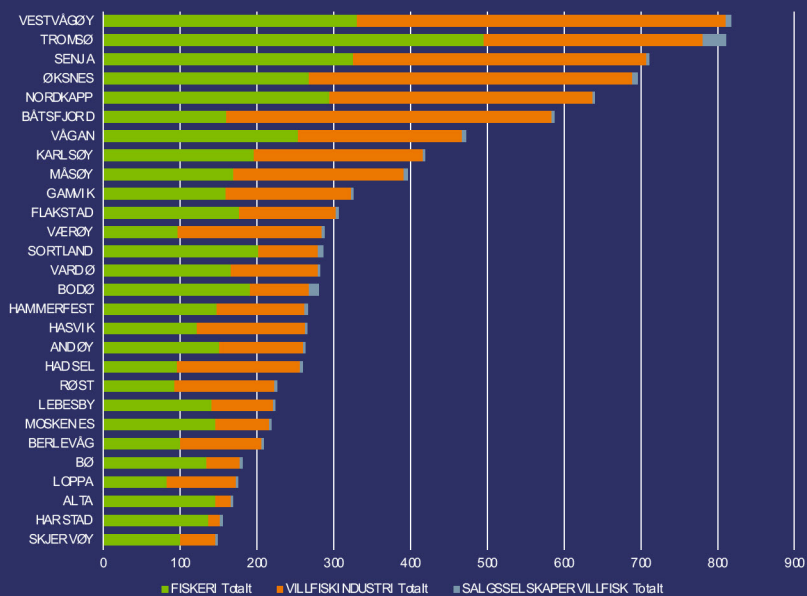

14

Sysselsatte i fiskerikommuner

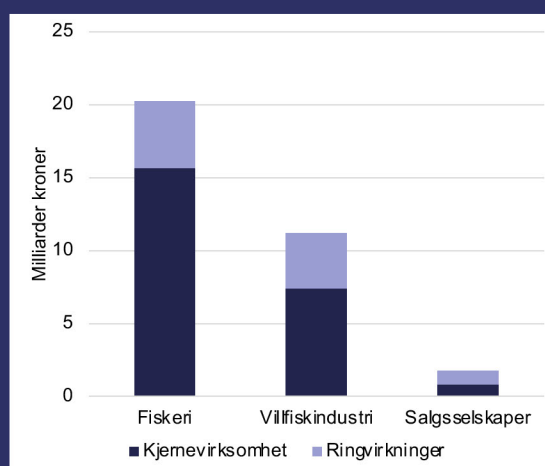
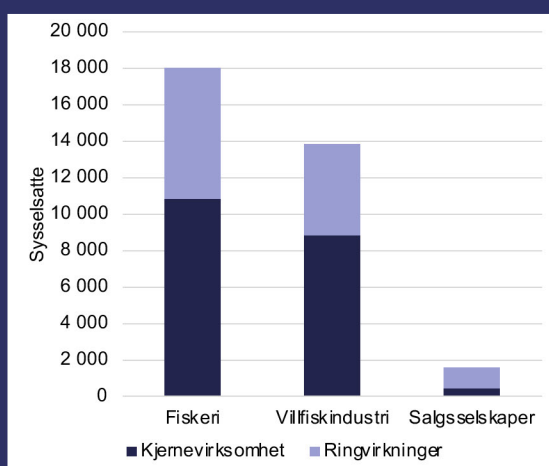
- Fiskeribasert verdikjede, inkludert ringvirkninger
- Nord-Norge (siden vi er på Torskefisk)
- Flere fiskere i byene?

16

16

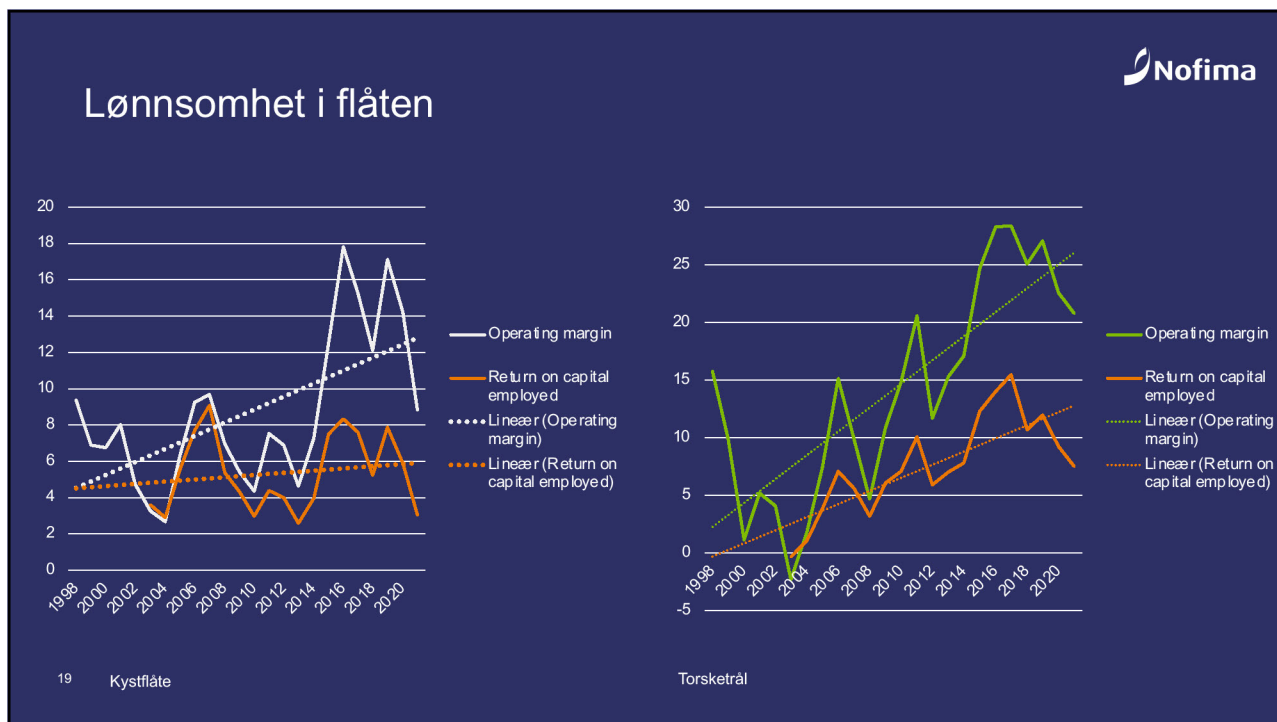
Sysselsetting og verdiskaping - verdikjeden for villfisk

Sysselsetting – vel 33.000

Verdiskaping – vel 33 mrd.

18

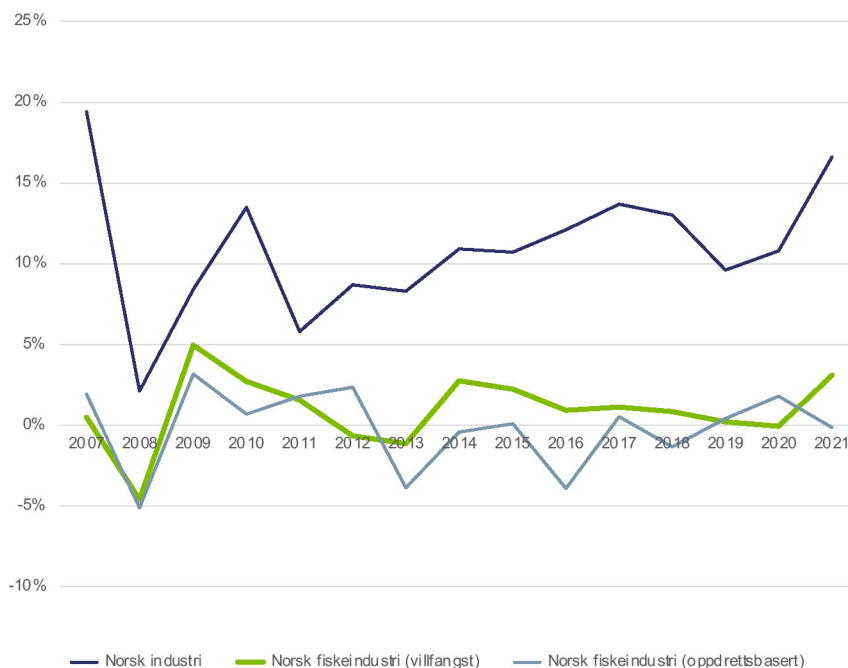

19

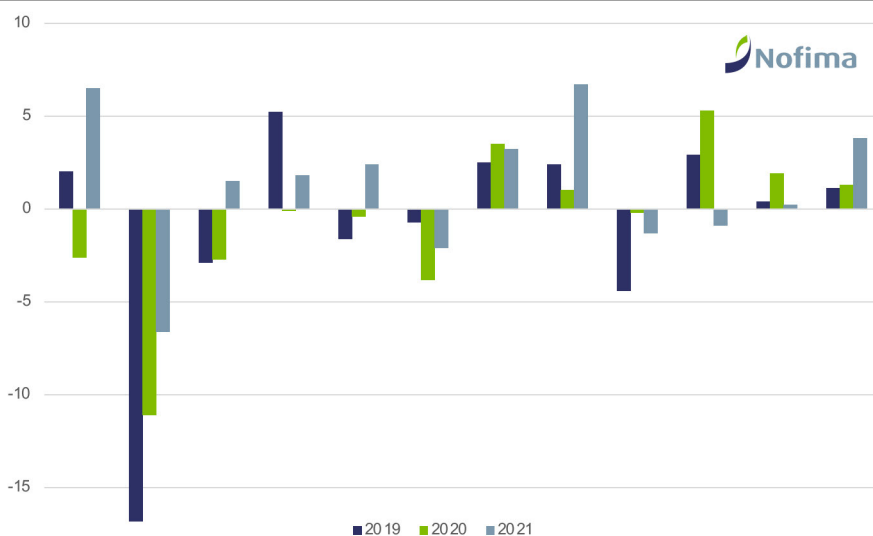
20

Lønnsomhet i fiskeindustrien

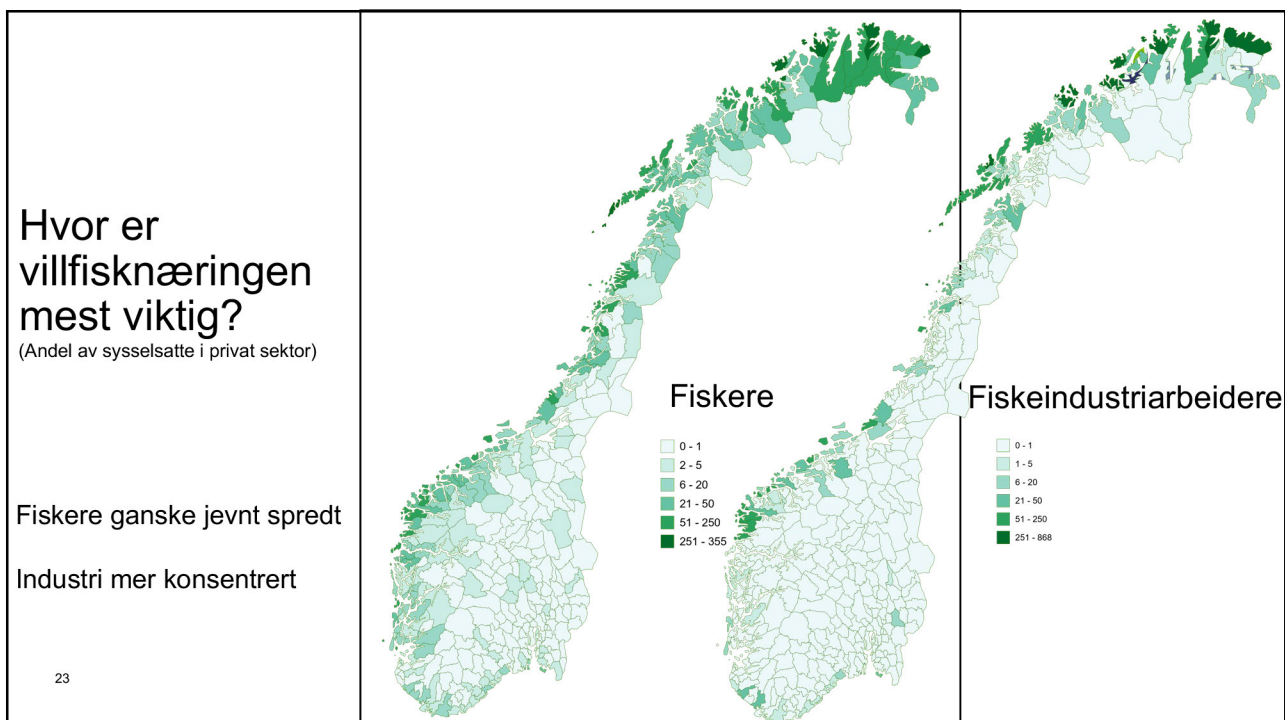
21

Lønnsomhet

	Klipp-fisk	Filet hvitfisk	Saltfisk	Tørrfisk	Fersk-pakking	Øvrig hvitfisk	Pelagisk konsum	Fler-sektor-ielle	Fiske-mat	Reke-industri	Reke-mottak sør	Krabbe og skjell
■ 2019	2	-16,8	-2,9	5,2	-1,6	-0,7	2,5	2,4	-4,4	2,9	0,4	1,1
■ 2020	-2,6	-11,1	-2,7	-0,1	-0,4	-3,8	3,5	1	-0,2	5,3	1,9	1,3
■ 2021	6,5	-6,6	1,5	1,8	2,4	-2,1	3,2	6,7	-1,3	-0,9	0,2	3,8

22

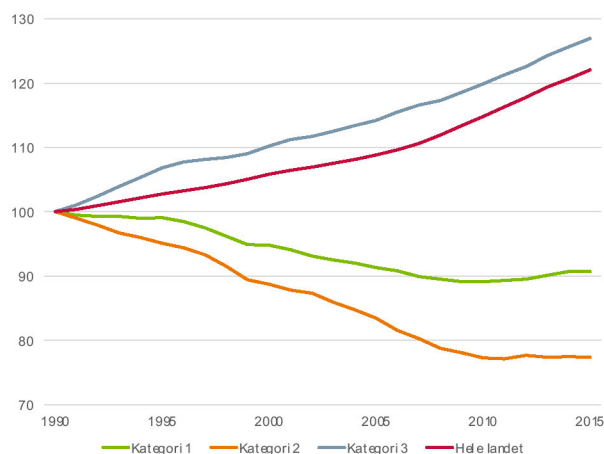

23

24

Utfordrende demografi

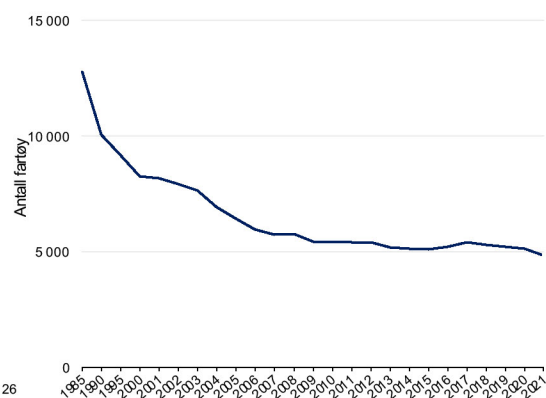
Byregioner

Landet som helhet

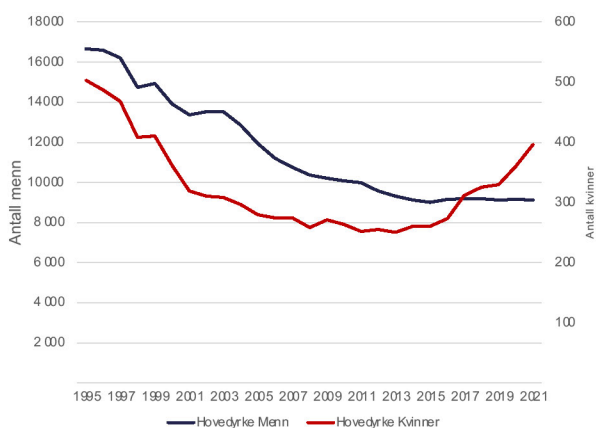
Litt
fiskeriavhengige
kommunerMest
fiskeriavhengige
kommuner

25

(Litt) færre aktive fartøy

Færre fiskere, men flere kvinner

26

Konsekvenser for industri og samfunn:

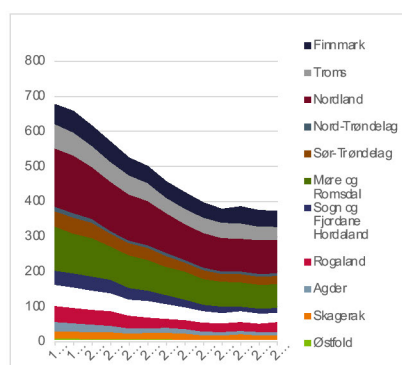

Strukturering gir:

Færre fartøy
Færre fangster
Større fangster
Kortere sesong

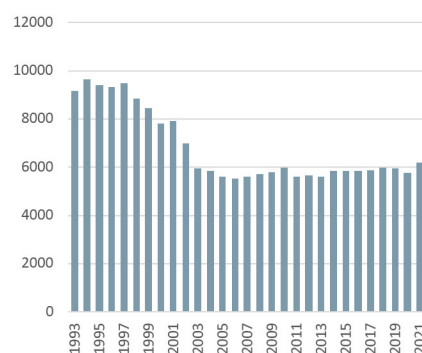
Mottak

Utføling rundt 2014

27

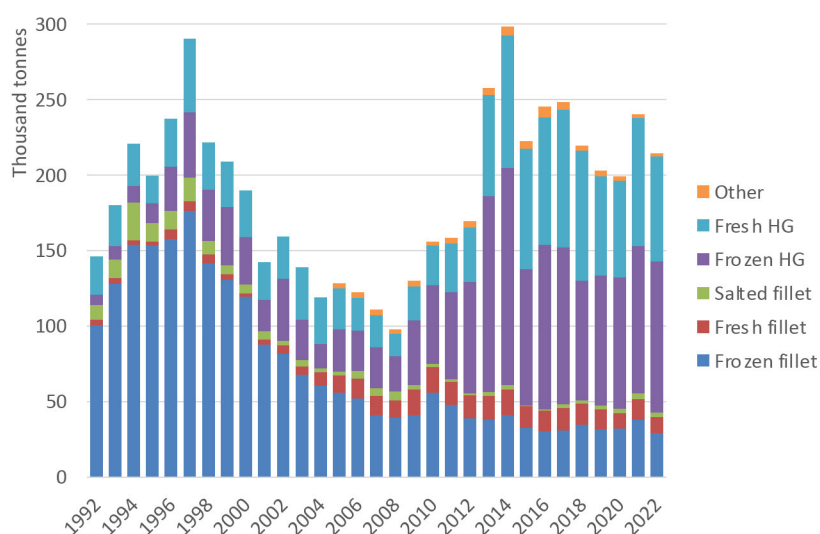
Sysseissetting i (villfisk-)industrien

Færre over tid, men stabilt siste 20 år

27

Eksport: Fra filet til HG

28

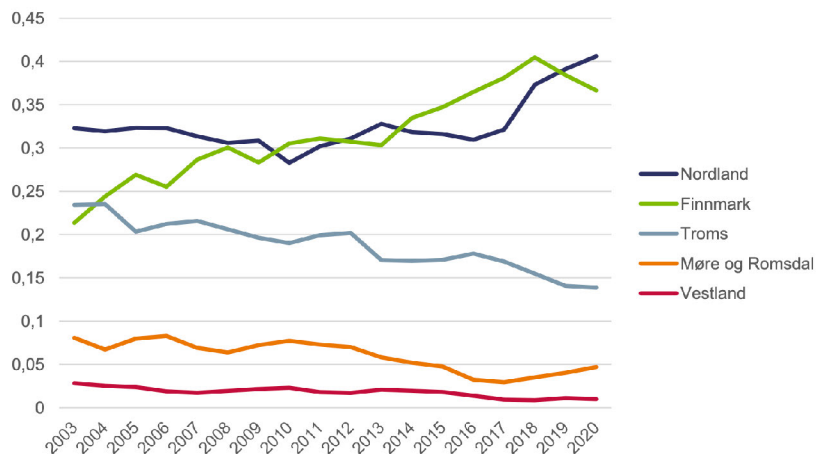
28

Fersk hvitfisk og krabbe:

- som utgjør det meste av grunnlaget for nordnorsk fiskeindustri

**Finnmark øker,
Troms minker**

Figur 13 Andel av landinger av fersk hvitfisk og krabbe for største fiskerifylker, målt i verdi (Kilde: Fiskeridirektoratet)

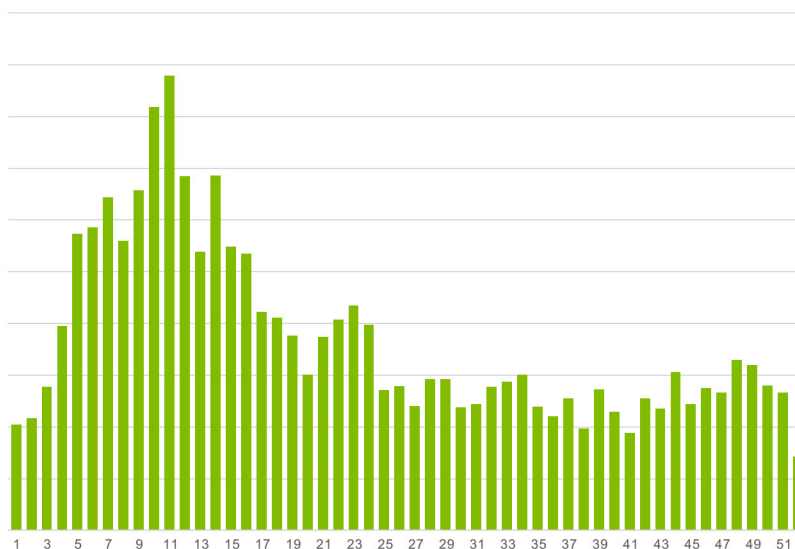
29

29

Sesongvariasjon

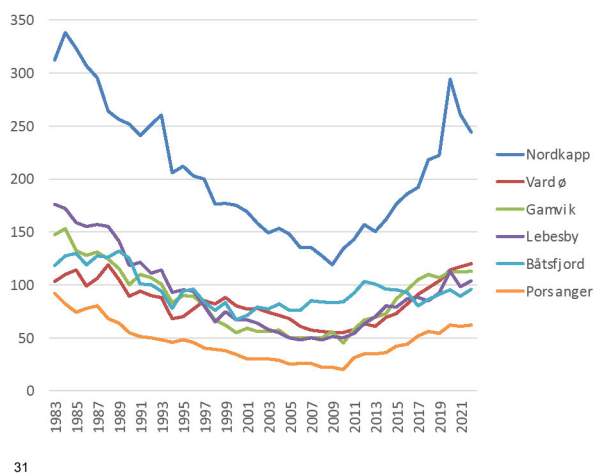
- Hvitfisk
- Siste fem år

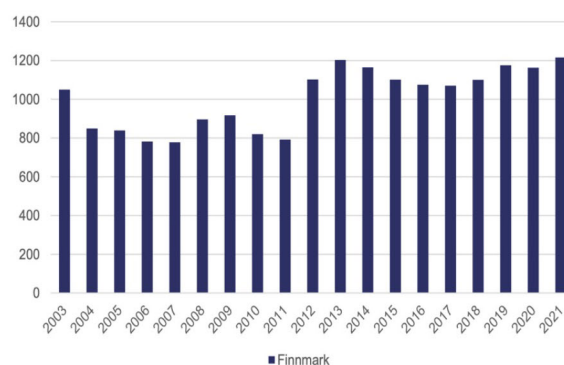
30

30

Fiskere i Finnmark

Fiskeindustri i Finnmark:

31

Men e det nok til å stoppe befolkningsnedgangen?

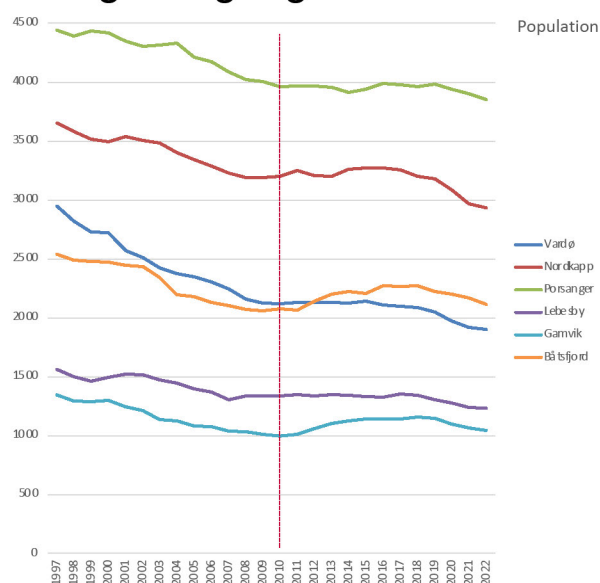

Dessverre ikke...

Fortsatt nedgang i alle kommuner

Kortvarig økning i noen kommuner

Varierer med torskekvoten?
Foredling viktigst for bosetting?

32

Ta-heim-beskjedar

Det blir færre fiskere over tid

Fiskeriene likevel en suksesshistorie - fra subsidier til lønnsom næring

Færre i tradisjonell fiskeindustri (men flere i laks)

Næringen viktigere for BNP – men ikke (nødvendigvis) for sysselsetting

Foredling kan øke – men hvordan?

Robuste kystsamfunn – landindustri viktigere enn fangstrettigheter?

35

Takk for oppmerksomheten!

/Nofima
 @nofima
 /company/nofima/
 /nofima
#nofima

Audun Iversen
Forsker

Audun.iversen@nofima.no
 /company/nofima/

Takk til FHF og Sjømat Norge for finansiering

36